

СЭКП Тыва обкомунуң, Тыва АССР-ниң Дээди
Совединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

Өртээ 3 нөл.

дэш» медал-биле
Кадыр Норукаевич Мом-
гунш — Хаа-Хем районд
«Бурнугаар» совхозтун ме-
ханализатору.
Владимир Кызылгасович
Норбу — Бин-Хем районд
«Өлк» совхозтун механика-
тору.
Никоол Бочукович Саал—
Барыын-Хемчин районд
«Барлык» совхозтун брига-
дир.
Дайныч Сундуевич Чаап-
май — Тес-Хем районд
«Тес-Хем» совхозтун звено-
удуртучузу.

Сөвөдийн Президиумтун
Даргазы К. ЧЕРНЕЙКО.
Сөвөдийн Президиумтун
Т. МЕНТЕШАВИЛИ.

БҮГҮ ТАЛАЛЫГ САЙГАРБЫШААН

Узас депутаттарының Барыш-Хемчик район Советинин сессиясында «СЭКП ТК-ның апрель (1984 ч.) Пленумунуң, ССРЭ-нин Дээли Советинини он бирги чыгышынын бирги сессиясынын шийтпирлеринге, СЭКП ТК-нын Чингине секретары, ССРЭ-нин Дээли Советининин Президиумунуң Даргазы аш Б. У. Черненко-нуң айтканына» айтканына дууштур районнуң узас депутаттарының Советтеринини сорулгаларынын дугайында» илеткелди райкууском даргазы С. И. Ильенков кылган.

Он бирги беш чылдың эрткен үш чылдыа районнуң черчер Советтери, аймагы органы партиа райкомунуң, район Советинини куускомунуң удуруталазы-биле чонун амыдырал-байдалын улам экижидер дээш элөөн амыдыралы кылып чоруткан деп, илеткелди демдегелген. Район Советинини куускому узас чырымынын кынынын, калык камгаламын, култура болган амыдырал хандырылга черлеринин материал-техниктиг баазанын быжыгалаарыга доктаамал кичээни сатып келген. Чүгө эрткен үш чылда бээли Ак-Довуракта 1176 бураал

өөренер школа, 120 орунуг уруглар эмелтези, поликлиника, «Барлык» совхозта 400 олуттуг Култура бажыны, Хөндөлөн салбырында 60 орунуг интернат болган дыка хей чурттада бажыныны амыдырал кирген. Аягы-таты, Аксы-Барлык, Дон-Терезини суурларда амыдырал хандырылганын чондан чатыгар хуулап алып комплекстүү пунктулар ажиттынганын. Районнуң хереклекчилер нигителенин шүгүмү-биле чаа 3 салгыны ажиткан, дөрт суурда харылдаа салбырларынын чаа бажынарын туткан.

Районнуң албан черлеринин, организацияларынын материал-техниктиг баазанын элөөн быжыккан-даа болза, оларнын иди беришкени ам-даа чавыс деп илеткелди болган санал берген депутаттар — «Тыва дагдугу» комбинаттын кол инженеря Д. И. Савильев, «Дон-Терезини» совхозтун директоря Д. И. Саа олар шүгүмчүлөөн. Малагына харылдаа болган пассажирлер автотранспортунун ажилында чептер бар. Ак-Довурак — Кызыл-Мажалык аразында пассажирлер аргыжылганын, телефону харылдаанын айттыр-

лары ам-даа чедир шийтпирлеттинген. Бо талазы-биле хооруккум болган Кызыл-Мажалыктын суур Советинини куускому тодаргай хемчеглерин алып ужурут.

Илеткелди дуулаал ажил агыйнын хөгжүлдезинге доктаамал, бо талазы-биле Ак-Довурактын пассажирлер АТБ-ин, «Тыва дагдугу» комбинат, № 3 ХПТУ, Аксы-Барлык калээ Совети бажы эвес ажилдап турар деп демдегелген. Иччалаа-даа бо ажил районнуң түдүк организацияларында, Эрти-Барлык, Шекпээр, Ак калээ Советтеринде ам-даа чептер тургустунган.

Илеткелди болган сессияга санал берген депутаттар — Аягыты калээ Советинин кууском даргазы Д. Б. Чыргал, «Барлык» совхозтун хойжузу К. И. Монгуш черчер Советтеринин ажил-чоруулгазынга доктааганнар. Районнуң черчер Советтерини шүгүмчүлөөн депутат сөзүткөн. Оларнын 66 хуузу материалдыг бүдүрүлгедэ лаара туттунган. Район, хоорай, суур, калээ Советтерини сессияларында албан организация черлеринин күрүне мурунуга планын даяла-

рынын кууселдезин, ажилчы чонун амыдырал чурттагызынын бүгү талааларына лаара туткан чугула айттыргаларын чугаалажып келген. Аксы-Барлык, Аягыты, Хөндөлөн калээ, Ак-Довурак хоорай Советтери сессияларын хынамчалыг белеткеп, анаа хуулап алган шийтпирлерини кууселдезин чедип алып дээш тодаргай ажилдарын кылып турар. Он-биле чергелештир Шекпээр, Ак калээ Советтерини сессияларын белеткеп, анаа чугаалажып айттыргаларын шилип ап турарында кескү чептер бар деп сессия шүгүмчүлөөн. Бо Советтер сессияларга буулаа белеткенип, анаа колдуула бүдүрүлгө айттыргаларына тайгалык, школанын, медицина, култура, уруглар албан черлеринин, амыдырал хандырылганын айттыргаларын чогутур кичээни салбайн турар. Сессияларын белеткээринге доктаамал комиссияларын, депутаттарын кириштирей турарында бо ажилдар чыгыс талаалар турар. Бо чептерини тайгалары-биле Советтерини ажилында хейнигиини күжүн калбай-биле лаара турары чугула дээрин санал бергенер демдегелген.

Районнуң черчер Советте-

ринде 69 доктаамал комиссия бар. Эрткен чылдын болган бо чылдын беш айларында район Советинини доктаамал комиссиялары тустуунда хууларын эрттиргелен. Оларнын иштинде А. Н. Саагың даргазынын аныктар-биле ажил чорудар, С. Д. Кужугеттин удуртканын улеттүр, турут, транспорт болган харылдаа талазы-биле, И. Ш. Очур-нуң удуртканы узас өөредилгенин болган култура айттыргаларын талазы-биле доктаамал комиссиялар бажы эвес ажилдап турар.

Эрткен чылдын районнуң черчер Советтеринин куускомнарыга хамаатылардан 1054 саналдар, хомулаалар, билдиримкилер кирген. Оларнын саналдарына, хомулааларына харыяларын куускомнарын хей кезин өйшаанда, тодаргай харыяларын берген. Ажилчы чонун чаа, бижиктеринге хамаарышкан ажилдарын экижидерини дугайында айттыргаларын куускомнар хаа эвес чугаалажып турар.

Илеткелди дараазында шко-ла реформаларын дугайында айттыргалар доктааган, бо талазы-биле черчер Советтерини мурунуга каныт

чугула сорулгалар туруп турарынын дугайында чугаалаан. Куускомнар, районнуң узас өөредилге кидизи, школалар чаа реформаны амыдыралга боттандырар, уругларын 6 хардан эгелеп өөредирине, 11 чыл школанынче шилчиринге белеткел ажилдарын амыдыраштан эгелеп хынамчалыг чорудуп эгелээр чугула деп санал берген депутат — Ак-Довурактын №3 өртүмк школанын директору П. Д. Сундукова демдегелген.

Школа реформаларын дугайында айттыргаларын сессияга чугаалажып тура, илеткелди-ла, санал берген депутаттар да кушажылы кичижиленин чугулазын онза-лап айткан. Районда «Барлык», «Хемчик» совхозтарын бригадаларын ажилы бажы эвес организациятынган-даа болза, аркан школаларда оларын удурутуп башкаарын да буу барымдаалар чоруктар ам-даа уузулган. Ичканган ажил-агыйнын удурутканы, черчер Советтеринин куускомнарын даргалары, школа директорлары бо ажилды чогутур дептелет тулар дээш демнежи ажилдап ужурут.

А. БЕГЗИН-ООЛ

ТАДЖИК ССР. Республиканың эң-не бедит дагылыг черде курорттары-биле кайгыганы алдарын сугагаан Ходжа-Оби-Гарм даже автобустарга олурган бары тураларын аразында ам чүгө курорттарын эвес, харын Душанбеден, өске-даа хоорайлардан болган ажилчы суурлардан эң-не бердинген мөөгүчүлери база керип болур. Чавыс барык хунуң дүжөр дагал электери чыгыс болган мөөгүчүлери электерини өзүп үнерине кердегй таарышкан. Даг мөөгүчүлүгү тус буузу 500 болган он-даа хей трамвай челе бээр болган-биле ону хапса долаар дораан-ча чып аптар. Ат-сугулар мөөгүчү Павел Иванович Савиннов (чурут. та) мөөгүчүн санында-ла элек тымыштыг келер. Ю. МАШКОВТУҢ фотозу. СЭТА-ның фотокрониказы.

Колхозчулар болурун шийтпирлээр

ОШ. (СЭТА). Киргизия-нын Наукат районунуң Тельман аттыг колхозунуң кежигүнери болурун ук черини ортумак школанын бо чылын доскан өөреникчилери шийтпирлээр. Олар шылгалдарын дуулаанынын соонда ортумак билги дугайында аттестаттар-биле нады «Колхозчуларын дептерлерин» оларга байырлыг бадалга тыспыр.

ДУРЖУЛГА СОЛЧУП

Чонун херекелд бараннар-нын солчуп садыгларынын областар аразынын ярмарказы Кызылга болган. Анаа чүгө бистин республиканың кожалары Кемерово, Томск, Новосибирск областардан эвес, Амур областын, Узбекистандан, Киргизиядан, Украинадан база садыг ажилдачылары кези киришкенер.

Ярмаркага чонун херекелд бараннар-нын он дөрт миллион ажим рубль түгө садыгларынын чонун чоруткан. Он иштинде Тыванын күрүне болган кооперация садыглары 6,5 миллион рубльдин баранын делген. Республиканың садыг организациялары иштинде-биле 1.605 муң рубльдин баранын өске областтарга, республикаларга саткан. Он иштинде Кызылдын даарыныла фабрикаларын кол-лективини дааранын пла-гелери, халаттарын аалчы-ларын улетелди чаалап алган болган дыка хей аймаа түгө саттыган. Ол аймаа аалчылар бистин республиканың чурттагычларына 390 муң рубльдин кыгыларын сатканнар. Бараннар-нын хей кезин бичип уругларга тааржыр идик-хеп аймаа, ойнаараткан болган. Ол аймаа Фрунзенский шил заводунуң бүдүрүп үндүргөн мебель аймаа, алтыдан кылган чүдүлери дыка ажилгыч бараннар болган. Керемид-кадан болган хрусталдан кылган сава аймаа база магазининиң делтүлдеринге делеттинер.

Малдыг ярмаркаларын ажилы чугааган. Чонун удушту херекелд бараннар-ны-биле дол хандырылга ол чугула быра болур. Ярмарканын киргизикчилери арга-дуржулгаларын солчуушаан, дараазында ярмарка үзүндө садыглар-бараннар-нын дугайында база чугаалашкан.

Д. ИРГИТ. ЧУРУКТАРДА: ярмарка үзүндө. В. КАРА-САДЫН фотолары.

ШЫН

БЕДИКТЕРЖЕ БАЗЫМ

Сезен ажим харлыг Лопсаң ирей дөң кырында турар олгунуң, уруунуң бажынында келген. Ол бажынынын чаны-биле суурнуң эң улуг кудумчуу — Ачык кудумчуу чоктаан. Он суур адыш иштинде дег көстүр.

Казан бажыныга чоокчулап, кырган-биле аркамчы октам хире черге келгенде, кыраанын бир «аарымы»-даа бооп чадаваз, кижим дээрге чечек бүргезен көк кыргына ийн дискени кожа деженникен, эргижир-өөнү улуг куу пламасы-биле бүгү болон барык хөмө шугулашкан ышкыш олур. Артында, узун дурт-сыны дугаланчак хевирлиг алпарган. Чанында бөлүк сарыг чечектерден ийн-бирин камыг чүлүп алган, тырыкчыл туутулап көргүлөдү. Ол аразында олгунуң хеймер кызы бажынында кутуп келеш, тадылдар кутуп калганы: «Кырган-ачам чиктиг ийин, бичип уруглар дег, көккө ойнай бээр!...» Күлаа кадыг болган, ашак дынавайы барды.

Бо узаада Лопсаң кырган-биле хандыр чугаалажып шыдаваан мен. Чүгө эки-менди солукшанымыс соонда, мырай-ла ол бажынынын кыры-биле «Л-410» кердегй дааш-дичимиттиг ужуп эртей. Ашак чочуй берген, бүгү боду ковш диди. Бичип сыгдыгыр карактарын шагмоок көргөш, мону чугаалады:

— Бо-ла ужал, чырыр чүмө мээл бажым кыргында ыраваз болган, моң оол! Аа, магалыг-ла шаг болган ийин, көрүп биле-ле кел-

дим, чүвени... Соонда кезип ол кырган ачык болган ийин-биле он думданынын бажынынын чанына хоорешенин бес. Черле элден кизи база-ла дискенерин сунупкан, шылгалын ужулбайн, бурунгаар үзейинген, узун даңазы-биле таап кылап ор. Он мурунда чугаалаган: «Аа, магалыг-ла шаг болган ийин» деп сестерин эдиреп, ону коптарып, ону өзөк кылган, сөс-чуганы ханылтан мен.

Октябрь революциянын тайланы-биле магалыг чаа амыдыралче дүргөн бажым-нарын кылган ол тыва арат кынынын салым-чолу, шынап-ла, өске-даа кожуң, сумуларга ышкыш, төптөн ыраак-узак булун болган Токута база чүгө депшиленген улуг оруу-биле холбай-ян.

Ылангыны Тываның ССРЭ-ге каттышканын соонда бедик Өдүген бөзүн он бедик алпарган ийин. Биске, ийилг улауска, деней сөлдөр чүмө болза, тайга-сүлдэн ужуп үнгөш, барбас-чептес, билбес-кылбас чүвени чок алпарган болтай бис — дээш, хоочун ачык болган ийини Лопсаң ол 1944 чылга хамаарыштыр хойчу-ле чугаалап ор.

Улуг орус узас-биле чыгыс өг-бүлөгө чурттаар ааскежиктиг болганынга өөрөш, ынаадагыч Баран Лопсаң ам Чистяков Лопсаң деп ат-биле чурттап чорутуп бөзүн ботал көрүчүлөр! Салдам суурда чурттап турар оңуңу Чистяков-туң (ону тыва онуктери шагда-ла Кара-оол дей берген тыва адын төрөзүниң

херечилениге ычкан кири биялди алган кижидир). Чистяков Лопсаң Токута колхоз, совхозтарын хей-хей ийини ак сөткүлдин-биле кадарып, шаңал-макталдарга кирип, пенсияже үнер хара-назын он ажим чыл эрткеже амылдаш, ам пенсционер болган чурттап чорутуру бо.

Ам Чистяковтуң чугаазын уламчылап, амыдыралда болган боттут чүдүлериң бо Токута кезик-чамдыктап ал көрөз. Ол-ла Өдүгенге, Улуг-Оога чурттап чораннар Баран Мерген, Ко-нен Мерген, Баран Хойлук — Соколов Хойлук (Каа-Хемде Соколов деп эшгит турган), Баран Хува — Баран Губанов сүт-сүт деп аттар-гы бооп чоруй баргылаан. Ол аттарын «тураскал кылдыр алган бис» деп адал турганнар. Ынаага Токутуң үндөш тайга кижилерин Максим, Иван, Борис, Мария, Зина... дээш аттар чоруту эдилер берген.

Көргөн, билген хоочуннар, динге херечи болган кижилер чугаалаан — Токута дөртөн чылдарын ортаа үзүндө, Ада-чуртун Улуг дайынын сөөлгү ийн чылдарында арат чонун хей-аат көдүрүлгө, патриоттуг күзөлдүтүлү, ажил-херээ хайымышканын-ла болган. Хувискаалчы кижилер — Өдүгенден нам үрүтүң даргазы Коңчук, суму даргазы Серен-оол, чыдын чытпас сурталчы Балбыр, Улуг-Дарган Ирилий. Хамаарында Селек, Тоора-Хемден Самбуу, Кара-Данзын, Сыт-Хемден Кылай болган

өскелер-даа Тываның ССРЭ-ге каттышканы, ол улуг төөгүлү болушкунуң дугайы арбан, сумуларга күзөлдү-биле тайылырлап, боттары-ла хол-биле ажил-херестин баштап турганнар. Хамаары болган Өдүген сумуларын төвү турган Кош-Туутта хей чон чыгылап хуулаа Баран Малааның (сөөлүндө Ленин арден-биле шаңалган) сөзү хей-аат кирипкен болган. «Корбэ-нистини коор, адилевонисти эдилээр уе-шар, бисте келген-дир, эштер, бо өр, херэжкен түмөн улус... Ынчанган баш шыдаары-биле өөргөшө, хол шыдаары-биле амылдаш турутар херек!» — дээш.

«Шынап-ла, Совет Тываның ол булуңунда бүдүргөн ажил-иш үзүлбөй турган. Мал өстүрер, туугу-суур кылдыр, өөредилгеже улуг, биче чонун улам-на хаара турар, өлүк-динч дүжарын көвүдөдүр дээш арбан, суму даргаларынын, калбан активке хей ажил онамыш турган.

1944 чылдан бээр районнуң ажил-агый, култура хөгжүлдезин башкаарында аныктарын дорт киргизилген элөөн көсүлгөн болган. Ынчаарда иденкейле арөө кижигүнери турган, ам пенсционер Баран Чингиз, Баран Серен, Баран, Дүгү, Михаил болган Елизавета Кенденер, Дмитрий Айыыр-Санаа, Ондарай Мерген, Кол Хуваала, Кол Дажыкын суугар ам-даа болза, боттарынын хире-шаа-биле бүдүрүлгө черлеринге амылдап, аныктарга үлө-

гер-чожек болуп чорутулар. Айчылар Баран Серен хей чылда кызымак айнааны дээш, Ленин арден-биле, Ондарай Мерген Күш-ажылдын Кызыл Тук, Баран Дүгү «Хундүлдеди Демдэ», санычы Кол Ажыма, туугузу Кол Даанчыт Күш-ажылдын Кызыл Тук арденер-биле шаңалган. Хууун ажилында коллективтиг ажил-агыйке шилчир херекке бот-идемел-ин, чүткүл-соруң корүскөн өске-даа хей-хей кижилер бар.

Районнуң хоочун ийин-лериниң бирээзи чоран, бо аразында ийити-биле 12 муң хире ийини малдап, бодун оолдарын болган кыскаларын кылдыр өөртөш Чистяков чүмө мөөк бажым кыргында ыраваз болган» деп чүгө болганчыл чугаалап каап ораар? Ол мындыг, Өдүгенге чурттап чораннардаа самолөттү ужуп чорда, бир-ле дугаар көргөннениң бирээзи ол болган. Улуг-Баштын Тол-буз-Аксынын кыры-биле спутник чырып унуң эртин чымдыра көргөш, майтын ишти улусту үндүр кийгыр-кан ийин база ол. Ам дээр-ге оң сууру Адыр-Кеенин кыры-биле самолөттүр хун буру ужуп эртин, машиналар Ачык кудумчу-биле манчыгыш турар. Аэропорт оң бажынында үш хире километр черде. Чистяков Лопсаң самолөткө олуруп-наш, ийн надарчызы уругдарында чөмөш кээр дие мыа бо алпарган.

А. НУГУРАК.

УГУН САЛГААН ХОЙЖУЛАР

Көк-Тейге Соля Адышаа чазын, күзүн бо-ла көкүп чыган, ол черини хойга таарымчалымы аажок. Бирээде, көсүп, ол чок кавыда, Көк-Тейин бодундан аны, хой ажитталы бээр чер чок. Ийинде, кыжын бээр мал ойттаваз болганда, оң озул чүм чыдар. Агы болган таар-оңт колдаан бо черге хойнуң денгел кирери аажок. Үште, хой кыргыла-зынын үзүндө моон кыргында пункттузунга хой чедирери база эитп. пунктта чедир ырак эвес, хойну надарып чораша-ла кыргыдып алыр. Бо бүгүн өөренип көргөш, маапа кудукту кастырганы-даа чөп.

«Кызыгаар» совхозтун хоочун хойжуу Адышаа

Эренчиновичиниң аалы Көк-Тейге бо чылын база көп хонуккан. Час хат-шурган-наг болган кырган соонда болган болза, малчынын кадарган хонукч денгелди шымырак. Малчынын кыштагалаашканын организа-застыг болган бедик денгел эртингенин болган чакымы үеде оларын, сугатты болган немелде чөмөгилени шы таарыштыр турарынын бадыткалы ол.

— Совхозтун күрүнеге дүжар иштерин малдап тур бис. Күткөн хур ашты-выс, хорамча чок болду. Мында шүтүчү дөрт чөп баш ир бар. Оларын бирээ-иниң-не ортумак денгизин 45 килограмм чедирер онаалда-

лыг бис. Амгы байдал-биле алырга, ол сорулга куусет-линер ужурут деп, Адышаа Эренчинович чугалап ор.

Маапа чугаалаарга-ла ирт, а херек кырында эртен чылдын хураганы-дыр. Ынчаарда оларын бот-хуу болган сергээ аажок. Кайжаа чок черге хонор болган, дүтүк арыг-сылын бөтүл хой бүдүрүлгө-ле ортумак-биле ийн килограмм дүк кырып алган. Олар ам Совет Тываның дөртөн чыл оюнуң чылында ол көрү-сүтүн ийн чус граммын көвүдир кыргынын шийтпирлээр.

— Мынчага чедир илг дүшпөн, чавс-чаашын база

чок болганында хей дүгү «хөрөөн» тур. Бо хойларын дугуде чукан шүт чок, а үе эртин-ле турар — деп, өтүң херэжкен элөөн Чүтүк чугаала каттышты. Оң сагыш чонуп ораары чон кайын бажы ай орту киргине хой дүгү хоала-баска, ону кыргыны-даа берге, дүтүң кидирин-даа хой болур.

Бо өг-бүлө ийинини малын малдаш, үжөн бир чыл болуп турар. Эртен үениң дүгүзүндө ажилга кызымаан көрүзүп, бажы эвес түнелдерин чедип ал келген, Ындыг чедипшенири дээш оларын ажил-агыйны удуруталазы шаңал-мактал-даа турган. А Чүтүк — Ленинни юбилей медалы-биле шаңалган. «Социали-

стиг чарыштың тилекчи-иниң» херек демдектери кайгызында-даа бар. Хоочун хойжулар ам совхозтун аныктарын дагдынычлары болу бергенер. Олар-ның олгу — Айыыр база хой малдап, ада-лезиниң мергескилин салган алган.

Хоочун хойжулар чавыс көжериңиң мурунда кыштаан септеп, кодан иштин ашпап-арылап, келер кышпа белеткелди эгелеп каан. Ам кыргыда соонда бо хон дунулашкан, база бир кодан хойну хуулап ал, чайгы семиртилгеже кириштер. Олар чылын он тоинадан эвээк эвес сениги база белеткел алырын планнап турарлар.

К. ЧОДУ. Тес-Хем район.

ЛАТВИЯ: КЛЕВЕРЛИГ ШӨЛДҮҢ ДҮЖУДУ

Республиканын мал чөмөгө ажилдар култура-ларыннын санынга бо чылдар клевериниң эрте быжар сорттарын хойну ажилгаан. Белоктар-биле байлак өске-даа ситенер-биле кады оң шөлдү бүгү шөлдө-рини үштүр бир хууун элөп турар.

— Составында хей белоктуг културааларын хой-биле тарыр чорук болза, мал чөмөгүн эки шынарлыг чорутуп хандыр болган мал чөмөгү белеткээрине улуг садыглар болган — деп, латвия ССР-иниң Келээ ажилгыч министрствозунун мал чөмөгү белеткеленин талазы-биле өргөдөлгөн начальниги Я. Ешканс чугаалады. — Чүгө эртен чылын бөзүн, кажан бис мал чөмөгө клеверин болган бөйбүлери ажилдап эгелешинесте, беш чылды-биле денгээр, элт бүдүрeri 12 хуу өскөн.

ТАДЖИКИСТАН: ХАЯЛАРДА ГАЛЕРЕЯ

Район төвү Аштыдан ырак эвесе — республиканын согу талазында хаяларда бижилелерин — портреттерин тус черин төөгүчүлери тодарып тылкан. Бурунгу чурукчуларын чураны он-он муң чурукчуларын сюжеттери аны-бүрү болтулаан. Ийн хунуң символу, кижилерин болган дигит амытан-нарын дүрүлери, айнаашканын көргүскөн чуруктар бар болган.

Эртемденнерин санап турары-биле алырга, ол галереяны он-он ийн чус чылдар дүгүзүндө кылдып келген бооп турар. Оларнын «тургузчулары» — бүрүң гректериниң ынаар адал чораны — амгы таджиктериниң бүрүңгалары — састар-дыр. Хаяларда ол галереяны ажим дээр ааанда музей кылдыр кидырын шийтпирлээр.

ЭСТОНИЯ: ЧИГ-ЭТТИ ВСТУП ТУРАП

Эстониянын Аянуура суурунда «Уку» каттыжышканын устхевелери маш өстүрүктүлериңиң жерге-жилте өөренип алганнар. Олар көрүнэлери, аяк-тавак салырында белеткел чүдүлери болган он-даа өске кылыгдарын белеткээриниң чугула чиг-эди — тааларын ол бүдүрүлгенин деңсээрине олуту-руп алганнар. Олар арга-арыгже ырап бар чыгастар-даа: он нитомиктен алган, аргыыр чүдүлери бүдүрүп үндүрүп, чонун херекелдезе турар ол бараан-ны бүдүрүлгенин ассортментини улам калыптаткан. Бүдүрүлгенин бөдүң «хууда» чиг-эди-биле бүдүргөн баптайгы продукцияны садыг четкилеринге чүдүрүп чоруткан.

(СЭТА-ның нөпө).

